…ztetni — ez ügyet a jövő évben tartandó …etemes convent elé fogja terjeszteni és en… határozata fog dönteni.

* Kalapját szemére vágta, s ugy ment …afelé egy uri ember éjnek idején ittas ál…otban. A kalap azonban egyensulyt vesztett, …esett a sárba. — A tulajdonos megáll s …i a földön heverő jószágot. Aztán igy mo…ogizál: ha felemellek, akkor tény, hogy ma… esem le, ha pedig én leesem, te nem …lsz fel, — igy tehát maradj ott, a hol …y!

* A petroleum roszasága miatt napja…kban átalános a panasz. Eljutott ennek a … Amerikába is, ahonnan legtöbb petroleu… hoznak át a mi világrészünkbe, s e vég… egy ottani nagy petroleumtelep igazgatója …kwood csak azért utazott most Európába, …y itt a panaszlókkal értekezzék a javitás …leges módozatai felett.

* Egy udvariatlan bivaly. Kaposvártt e… 11-én nagy rémületet okozott egy bivaly… A mint ugyanis a bivalybikát a vá…idra hajtották, utközben elszabadult, a …en át egy udvarra, onnan a házba és a …onba rontott. A házi kisasszony ugy meg…t a vendégszobában szokatlan jelenségtől, …y rémületében alig tudott menekülni. Alig …ák az udvariatlan vendéget dorongokkal …ni a szalonból.

* Lovászy Dezső, szintársulatunk jeles te…égü tragikusa, megérkezett Szegedre. — …t ottani lapokban olvassuk, ma este fog …zör fellépni „Leár király"-ban.

* Husárak: megállapitva s bejelentve …9. febr. 19-től 26-ig következők: 40 kr …z Jánosnál kismester-utcza 1169 sz. a. …rmati Jánosnál mesterutcza 1113 sz. a. …ágyi Gábornál szt.-anna-utczán 42 kr Rácz …örgynél czegléd-ut. 2599. várad-ut. 2121 …a. Rózenberg Sámuelnél csapó-ut. 337 sz. …4 kr Rácz Jánosnál egyháztér 345 sz. a. …z Lajosnál rózsatér 5 sz. a. Magyar Gá…nál csapó-ut. 414 sz. a. és pfia-utczán …rmati Istvánnál varga-ut. 2238 sz. a. Nagy …álynál csapó-ut, 794 sz. a. s végre Varga …ornál rózsatér 6 sz. a. Minden többi mé…székekben pedig 46 kr. Debreczen, 1879. … 19-én. Debreczen város kapitányi hiva… —

Különfélék.

— Nagy földrengés volt Laibach… és Krajna több helyén tegnapelőtt. A in… oly szokatlan mérvet öltött, a milyenre a …osok közül senki sem emlékszik. Lai…hban minden épületben érezték a tüne…nyt; a legtöbb lakásban rémségesen zö…rek az ablakok, a tükrök, képek inogtak, …oharak és egyéb kisebb tárgyak csörömp…ve hullottak a földre. Az utczán járók, s a … künn a szabadban sétáltak, inogva ál…tak meg a válságos pillanatban.

— A harczos jutalma. Cserkovsz… József ebeczki lakos a mult hónapban tért …sza ezrede tartalékosaival Esztergomba, hon… nemsokára haza is bocsátották, de oly nyo…rult, vékony, rongyos kabátban és bocskor…n, hogy az uton átfázva és hülve betegen …ezett Kóvárra (Hontmegye.) Csak annyi ere…volt még, hogy haza tudott vergődni Ebeczk…hol a legnyomorultabb helyzetben levő csa…a körében adta ki lelkét. Ez volt tehát ju…a a harcztéren 8 hónapig küzdő szeren…len harczosnak!! De minek vennének egy …eréletet számba akkor, midőn nagy az öröm …lött, hogy van Bosznia!

Felelős szerkesztő: Péter Gábor.

Hirdetés.

Van szerencsém a t. közönséggel tudatni, …zerint ügyvédi irodámat piacz-utcza 1826. …alatt (a nagy trafik mellett) megnyitottam.

Dr. Ozory István.
köz- és váltó ügyvéd.

(458)

Védjegygyel Ajánljuk védve
Elsinger M. J. és fiai
Bécs, Neubau, Zollergasse 2
császi. kir. hadügyministerium, ő felsége haditengerésze és számos jótékony intézet sat. szállitói
császi. királyi szabadalmazott gyárának legjobb és legajánlatraméltóbb
eső köpönyeit,
kocsitakaró ponyváit, ágybetéteit, sátorkelmeit.

Kräutersaft für Brustleidende.
Stiriai növénynedv mellbetegeknek.
!!! Óvás ennek utánzása ellen !!!
Már 30 évnél több, hogy ezen kitünő és egyedüli gyógyszere a gége és légzési szervek minden bajainak, mint: köhögés, hurut, rekedtség, nyak- és mellbetegeknél kedvelt.
A stiriai növényszörp üvegeiben e szavak: „Gyógyszertár a szarvashoz Grázban" és e jegy „J. P." be vannak vésve, ezenkivül az üveg boritékán a gyártó …

…niel örökösei könyvnyomdájában.

1879. XI. évfolyam. 36. szám. Csütörtök, február 20.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

Simonyi Ernő beszéde

— a képviselőház febr. 17-iki ülésében. —

Beszéde elején a pénzügyminiszter beszédére tesz észrevételeket. Arra, hogy Szapáry csak 2 hónap óta pénzügyminiszter, azt válasznlja, hogy a parlament nem miniszternevelő intézet. (Derültség balfelől.) Utal a ház naplóira, hogy a pénzügyminiszter a multban mindig pártolta a kormány eljárását, — tehát a mult ép ugy az ő müve, mint a jelen.

Ezután a költségvetés alapossága ellen tesz kifogást és pontonként czáfolja meg a pénzügyminiszter által előirányzott tételeket.

Arra, hogy a megtakaritások terén nem lehet tovább menni, azt mondja, hogy a kormány ezt minden évben szokta mondani, pedig az egyáltalában nem áll.

A miniszter megtakaritások terén tovább nem mehetvén, a jövedelmeket akarja fokozni. Három év alatt a jövedelem 25 millióval növekedett, és daczára ennek a deficzit ma nagyobb mint 3 év előtt volt.

A kormány által követett kalandos politikából lehet megmagyarázni, — hogy a volt pénzügyminiszter belátva, hogy ezen politika menthetlen zavarba fogja sodorni az országot, lemondott állásáról, mert kétségbeesett a felett, hogy az ország pénzügyeit rendezhesse. E politika volt az, mely az ország hitelének annyira ártott, hogy mig az előbbi pénzügyminiszter könnyen kibocsátotta a rente kölcsönt, addig az 1877—78-ban inaugurált kalandos külügyi politika annyira leszállitotta az ország hitelét, hogy a consortiumok nem akartak rente kibocsátására vállalkozni, — és a kormány kénytelen az államjószágokat elzálogositani.

Megengedi, hogy az előbbi kormányok roszul gazdálkodtak, de ez a jelen kormányt nem menti fel attól, hogy jól gazdálkodjék. Mikor a kormányra lépett ismerte a helyzetet és vállalkozott az ország pénzügyeinek rendezésére. Azt mondták azután: nem tudtuk, miben van a dolog. Komoly férfiunak, a ki ezt nem tudja, kormánybuktatásra nem szabad vállalkoznia. (Ugy van a szélső balon.)

Nem azt mondja, hogy az előbbi kormányok jól gazdálkodtak, de ez a mostani kormányra nem mentség. Mikor a mostani kormány 4 évvel ezelőtt hivatalt vállalt, elvállalta azt saját maga által éveken át e házban nyiltan hirdetett elvek megtagadásával azért, mert azt mondja, hogy mindenekfelett szükséges és mindennél fontosabb a pénzügyek rendezése s ő arra vállalkozott és azért akasztotta szegre elveit. (Csanády: Akasztotta volna inkább magát.) Szegre akasztotta, ott felejtette, megtagadta elveit, de a pénzügyeket nem hogy rendezte volna, hanem roszabbá tette, mint azelőtt voltak. (Helyeslés a szélső balfelől.)

A miniszter ur azután átmegy azon módoknak előszámlálására, melyek az ő nézete szerint a pénzügyek rendezésére elegendők, vagy hogy legalább ahhoz hozzájárulhatnak. És itt első helyen azt mondja, hogy a boszniai költségeket a lehető legkisebb mértékre le kell szállitani. Én azt mondanám, hogy a bosszniai költségeket tökéletesen meg kellene szüntetni. (Ugy van! balfelől.) Ez az egész okkupáczió a nemzet akarata ellenére történt, a nemzet és ország érdekei ellen történt és folytonos negatiója az alkotmányosságnak, ugy nálunk, mint a Lajthántul, folytonos törvényszegésen alapul. Önök egy perczig nem maradhatnak Boszniában anélkül, hogy az önök által vallott szentséges 1867-iki törvényeket lábbal ne tiporják. Azután azt mondják, hiszen ez nem is tartozik Ausztria-Magyarországhoz, tehát ezeket a közös miniszterim kormányozhatja. No hát ez olyan kibuvó ajtó, milyeneket utczai gyerekek szoktak használni, de nem miniszterek.

Itt arról van szó, hogy Magyarországnak és Ausztriának miniszterei külön-külön, vagy a monarchiának közös miniszterei mit tehettek, mit nem. — Ha akarnak bosnyák miniszterek lenni, ám menjenek Boszniába. (Helyeslés a szélső balon.) Hanem ha osztrák-magyar miniszterek akarnak maradni, és akkor mégis Bosnyákországot az osztrák törvények ellenére akarják kormányozni, — ez nem lehet. (Igaz! Ugy van!)

A pénzügyminiszter azután ismét némely más dolgokat számit elő, mint például a véderő költségeit, a vasutak csoportositását és az indirect adóknak fokozását, részben az állami javak eladását. A mennyire ezek az intézkedések képesek volnának Magyarország pénzügyeinek rendezéséhez hozzá járulni, a kormány, mikor kormányzatra lépett, ezeket a dolgokat programmjában elősorolta és azt mondta, hogy haladéktalanul kezébe veszi. Azóta elmult négy esztendő, nem vett kezébe semmit. Hát, hogy a jószágokat el nem adták és el nem adják, annak én részemről igen örvendek, mert ha eladták volna, elment volna annak az ára is Boszniába. Ő annak a frázisnak, a mit az előadó a költségvetésnek ajánlatára használt, hogy ez a mi költségvetésünk olyan, mint egy szegény, de mivelt emberé, a maga részéről nem tulajdonit fontosságot. Mert mit akar itt mondani azzal a „miveltséggel?" Azt, hogy ez a szegény ember nem dolgozhatik, mert ő mivelt, ő neki urat kell játszani, mert ő mivelt ember?" Neki a miveltségről nem az a fogalma, hogy urat kell játszani, hanem játszék urat ha telik, és dolgozzék, fogjék kapát és kalapácsot, ha nem telik. (Élénk helyeslés balfelől.)

Hanem, hogy mi azzal, hogy mi mivelt nemzet vagyunk, mentsük luxus épületeinket, hogy mi nevezetes férfiainknak kölcsön vett pénzen emeljünk emlékszobrot, ezt a miveltséget ő nem érti. (Zajos tetszés balfelől.)

A mi a direct, s indirect adókat illeti már évek előtt ki lett mutatva, hogy Magyarország az az ország, melynek honpolgáraira legnagyobb teherrel sulyosodik az adó, mert direct adóban az ország költségeinek több, mint 80 százalékát is fizetik.

Azután hivatkozik a miniszter ur, hogy ez Olaszországban 48%. Igaz, hogy Olaszország mindjárt Magyarország után jön, de Olaszország pénzügyeit egyátalában nem tekinthetjük rendezetteknek: ott is kényszer forgalommal van a pápirpénz behozva, de az sokkal jobban áll, mint a mienk, mert mig az olasz rente néhány év előtt 50 százalékon alul volt megvehető, ma már 75 százalékon is felül áll és az csak 5 százalékos, és nem 6 százalékos, mint a mienk. Olaszország pénzügyeit a Magyarországéval egyáltalában összehasonlitani nem lehet, hanem bizonyos, hogy a direct és indirect adók közti különbözet Magyarország után Olaszországban legnagyobb.

A miniszter azt mondja mintegy vigasztalásul: a bosnyai teher nevezetes ugyan, de nem olyan, hogy alatta Magyarország összeroskadjon, mert csak közel 4 millió forintot vesz igénybe évenkint. Hisz ha más bajunk nem volna, mint a bosniai okkupáczió, az által pénzügyeink tönkre nem fognának menni, noha államérdekeink mindig szenvednének alatta, mert az a politika, melyet önök Bosnyákországban követnek, mindig Magyarország érdekei ellenes politika fog maradni.

Az mondatott más oldalról ismételve — folytatja beszédét, — hogy mi mindég a közjogi kiegyezést okoljuk, s hogy a bosniai okkupáczió nem az 1867-iki törvények következtében indittatott meg. Nem is a bosniai okkupáczió az, a mi Magyarország pénzügyeit oly zilált állapotba hozta; ez csak a kegyelemdöfést adja neki, ez által hitelét vesztette és sokkal hamarább fog oda érni, a hová mindenesetre ért volna, hogy ha csak az 1867-diki törvények hatása alatt folytatjuk tovább a kormányzást.

Azt mondja a miniszter ur, ne veszitsük el önmagunk saját magunkban vetett hitünket. Igaza van, ha nekünk rendelkezési jogunk volna, egy perczig sem veszteném el az iránti hitemet, hogy Magyarország pénzügyeit rendezni lehet; tökéletesen tisztában vagyok magammal erre nézve. Hanem az, hogy Magyarország tökéletesen önálló, független állam legyen, hogy az pénzügyei felett szabadon rendelkezhessék, ez egy oly conditio sine qua non, a mely nélkül nincs üdv, nincs boldogság. (Igaz! a szélső balon.)

Megengedem, hogy ezen rendszer mellett semmi más kormány jobbat nem tehet, de más rendszer mellett igenis lehetne tenni; és hogy ezen rendszer áll fenn, annak önök az okai: önök felelősek a világ, a nemzet és az utókor előtt. (Igaz! a szélső balon.) Önök uraim tudják azt, hogy ezen rendszer mellett Magyarországot jól kormányozni, Magyarország jólétét megállapitani, jövőjét biztositani nem lehet. Ha önök uraim, midőn a kormányt elvállalták, ezt teszik feltételül, akkor, ha önökben van hazafiság, csak egy csepp is, nem fogadják el a kormányzást, mert az hazánk romlására van; ha pedig elvállalták, akkor önök a felelősek.

A mi még az előadó azon megjegyzését illeti, hogy a mi külpolitikánkat illeti, hát az minden lehető politika között, a melyet mi követhettünk volna — ha aktiv politikát követünk — a legolcsóbb. Az olcsó és drága fogalom relativ lehet. Én olcsónak tartom azt, a mi nekem hasznomra válik, habár az igen sokba kerül, és drágának tartom azt, a mi nekem káromra van, bár kevésbe került. Igy a bosniai okkupácziót, mert az államnak csak kárára van a lehető legdrágábbnak tartom minden politika közt. (Ugy van! a baloldalon)

Attér a költségvetés beterjesztésére, s azt mondja, hogy van a háznak egy határozata, mely épen a jelenlegi miniszterelnök inditványára hozatott, s mely azt rendeli és oda utasitja a kormányt, hogy a költségvetést minden évben szeptember közepéig terjessze be azért, hogy ez még ez évben letárgyalható, megszavazható és költségvetési törvénnyé emelhető legyen, ugy hogy már a jövő év kezdetét a kormány egy törvényhozás által megerősitett és megszavazott budgettel kezdhesse meg, a kormány a gyülést csak október második felére hivta össze Hát miért nem hivták szeptember második felére össze? Hiszen a választások és az országgyülés megnyitása közt lefolyt idő megengedte volna ezt. Hanem önöknek bekellett várni, hogy Bosznia occupácziója bevégzett ténynyé váljék, és mi itt egy bevégzett ténynyel álljunk szemben.

Midőn tehát mi, folytatja beszédét, a költségvetés biralatába bocsátkozunk, kell, hogy bebocsátkozzunk a kormány összes politikájának birálatába, mert ezen költségvetés képessé teszi a kormányt ezen politikának tovább folytatására.

És ha mi azt helyeseljük, akkor megszavazzuk a költségvetést, ha nem helyeseljük, akkor kötelességünk azt megtagadni.

A multkor a képviselőház elnöke azon megjegyzést tette, hogy azon esetben, ha mindenkit egy kissé élesebb felszólalás miatt rendre kellene utasitani, akkor nem tehetne egyebet, mint folytonosan rendreutasitani, ezzel azt akarván jelezni, hogy a viták igen élesen folytattatnak. Én nem mondom azt, hogy ez nem ugy van, de azt sem merem kilátásba helyezni, hogy ezentul a viták szelidebbek lesznek, azért, mert a kormánynak és pártjának, a mely ugy olvad mintegy hó-lavina, meglehet, hogy kétségbeesésénél fogva, eljárása olyan, a mely nemcsak hogy átalában nem képes az ellenzéket kiengesztelni, hanem azt provocálja, és még inkább maga ellen bősziti. A pártok állását egy házban ignorálni nem szabad. Itten mint minden más constituczionális törvényhozásban van két párt, t. i. a kormánypárt és az ellenzék.

Az egyik az, a mely a kormányt támogatja, a másik az, a mely ellenzéket képez. Nálunk ezen ellenzék nem egyöntetü, hanem több árnyalatból álló párt. Az egyik árnyalat, mely körülbelől az ellenzéknek felét képezi, abban tér el a másiktól, hogy elfogadja az 1867-ki törvények által teremtett közjogi alapot, holott a másik első kötelességének ismeri ennek megváltoztatására és megszüntetésére törekedni. (Helyeslés a szélső balfelől.) Az előbbi árnyalat azon főpontra nézve, mely az országot 1867-től fogva ketté osztotta, a kormánnyal ugyanazon alapon áll, holott az utóbbi a 67-iki kiegyezést nem tartja jónak s azt megszüntetni törekszik. (Ugy van! szélsőbal felől.) És mégis, midőn mi az utóbbi választások után sokkal nagyobb erővel jöttünk e házba, mint az előtt, midőn tehát világossá lett, hogy nézeteinket a nemzet nagy része elfogadja: minő elbánásban részesitett minket a kormány és pártja? Olyanban, hogy nem adták meg nekünk a kivánt egy jegyzőt azok, a kik maguknak akkor, midőn alig voltak többen, mint mi, két jegyzőt követeltek. Ennélfogva tehát a közjogi ellenzéknek nincs organuma az elnök körül és mi mindent oly jegyzők által vagyunk kénytelenek tétetni, kik velünk homlokegyenest ellenkező nézetben vannak. Ez, t. ház, méltatlan eljárás. (Ugy van! szélsőbal felől.) Ez oly méltatlanság, melyhez hasonlót egy parlamentben sem vagyok képes felmutatni. Igy vagyunk a bizottságokkal is. Én nem tagadom, hogy megválasztottak önök közülünk néhányat a bizottságokba is, de oly arányban, a mely nem felel meg annak az aránynak, a melyben itt e házban képviselve vagyunk.

Ennélfogva kötelességünknek tartottuk visszautasitani azon felelősséget, mely a tagság elvállalásával bennünket érhetne. És nézzenek vissza uraim a multba: azon kormányok, melyek — mint a miniszter ur elébb mondá — oly rosszul kormányoztak, mégis azon meggyőződésre jöttek, hogy 1873-ban az ellenzékből számarányosan választottak tagokat a bizottságokba és az akkor 15 tagból álló pénzügyi bizottságokba 5 tagot választottak az ellenzékből. És a következése az lett, hogy 1873-ban a pénzügyi bizottság 10 millió frttl reducálta a költségeket. Miért? Azért, mert az ellenzéknek nagyobb befolyása volt ott, a hol előbb hiába igyekezett keresztültörni. Azért nem fogadtuk el mi is a nekünk felajánlott állásokat, mert azokat számszerint kevésnek tartottuk és nem viselhettük el a felelősséget azért, a mire kellő és arányos befolyást nem gyakorolhattunk. Nem is fogunk elvállalni oly kiküldetéseket, a hol nem azon arányban leszünk képviselve, a melyben itt a házban vagyunk. A kormány ezt természetesen nem bánja és a mint mi lemondottunk a ránk esett választásról, a kormánypárt a helyett, hogy a hozzánk közelebb eső árnyalatu párt tagjaira adta volna szavazatát, megtartotta magának, ugy hogy 19 tagja legyen a 21 közt, nehogy leszavaztassék. (Derültség a szélső balon.)

Engedelmet kérek szemben az ellenzéktől kiméletet várni nem lehet. (Ugy van a szélső balon.) Azért ne csodálkozzanak, ha a vita napról napra élesebbé és erősebbé fog válni, mert önöknek az ellenzék irányában elkövetett eljárása minket arra késztet, hogy annál élesebben toroljuk vissza, mennél erősebb meggyőződésünk nézeteink helyes voltáról, és mennél jobban látjuk, hogy szegény hazánk napról-napra sülyed. (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.)

Emlitém már előbb, hogy a jelen kormány tudva és nem ismerve az ország pénzügyi helyzetét és bajait, vállalkozott azok rendezésére és erre saját maga nézeteit és a saját maga által vallott elveket megtagadta. Ime négy év óta vezeti a kormányzást, az igaz, hogy négy év alatt háromszor megbukott. (Derültség a balon és szélső balon), hanem ismét lábra állt, de e négy évi kormányzatának mi lett az eredménye? Azt mondják, hogy a deficzit kevesebb lett. Engedelmet kérek, nem; a deficzit szaporodott, még pedig nevezetesen szaporodik évről-évre és pedig anélkül, hogy önök beruházásokat tennének, a milyeneket az előbbi kormány tett.

A pénzügyminiszter az 1875-iki budgettel tett összehasonlitást. Engedelmet kérek, de az 1875-iki budget az önök budgetja volt; az volt az a hires budget, a melyet a pénzügyminiszter csak 8 millió hiánynyal hozott össze, a miből csak 36 millió lett. (Derültség a szélső balon.) Ez az önök budgetje volt, azért ne vessék tehát azt a Kerkápolyiak és Lónyaiak nyakába, mert nem ők készitették, az az önöké a Széll Kálmáné: Ha pedig összehasonlitják az 1874-ik év előtti költségvetéseket, az igaz, hogy számszerint nagyobb volt, sokkal nagyobb volt a deficzit, mely 60—70 millióra ment; igen, de ebből 30—40—50 millió beruházás volt. Önök pedig nem ruháztak be semmit és a deficzit mégis meg van, pedig a mellett tetemesen emelték az adót. Tehát gazdálkodásról szólni egyáltalán nem lehet.

Önök uraim tetemesen szaporitották az államadósságokat, 260.000.000 frt. rentét bocsátottak ki és most ki akarnak bocsátani 100 millió arany kölcsönt, a mi bele fog kerülni körülbelől 140 millió frtba, és igy az összes kibocsátás 400 milliót fog tenni. Ebből önök lefizetnek 153 milliót, és igy az önök saját adósságuk 250 milliót tesz, a mit a deficzit fedezésére tettek, és azt mondják, hogy Bosznia okkupácziójára kellett.

Igen, de ha ezek Bosznia okkupácziójára forditott költségek is, az nem lesz egyébb, mint deficzit. Az igaz, hogy önök ezt nagyon szépen el tudták changirozni. A mult évben Ausztria és Magyarország részéről elköltetett több 100 millió forintnál, de ez sehol elő nem fordul, csakis az adóssági rovatban. A mult évi budgetben nem volt bent, póthitelben sem számitották be, és az ez évi budgetben szintén nincs sehol, a mult évben a deficzit volt 21 millió, most 22—24—20 millió forintra volt előirányozva, de azon 100 milliónak ránk eső része sehol föl nem számittatott.

Szólt azután a miniszter ur a jövedelmek emeléséről. Igaz, önök emelték a jövedelmet az adók kiméletlen behajtása altal. Hogy a kivetett adókat be kell hajtani, azt én megengedem, de nem kiméletlenül, — mert tekintetbe kell venni a körülményeket, mert az ember nem csupán ezért él, hogy az állam költségeit fizesse akkor, midőn saját maga szükségletét alig képes fedezni. Hogy valaki éhezzen, hanem az adót azért fizesse, olyan nincs, és olyan status férfiu még nem volt, ki oly kiméletlenül az egész országban iszonyuan viszhangzó jajkiáltások közt exequálja az adót.

Hát ily állapotban, mikor az ország általános közgazdasági hanyatlásban, átalános nyomorban van, az átalános pénzetlánség miatt, mikor ezen átalános pénzetlenséget, ezen átalános nyomort nagy részben, legnagyobb részben a rosz kormányzat idézte elő: akkor ily executiók által növelni, szaporitani az általános nyomort, ez nem kormányzati szigor többé hanem embertelenség (Igaz! Ugy van a szélső bal felől. Nagy zaj jobb felől.)

Ezeken kivül uraim! ha megkérdjük micsoda eredményeket hozott elő a Tisza-kormány négy év alatt, lehetetlen számitáson kivül hagynunk azon nemzet- és állam-ellenes külügyi politikát, melyet a mult években megkezdvén még folyvást követ. Jól tudja és tudja a kormány, hogy a politika nem egyes emberek, egyes osztályok vagy egy kisebb töredek által elleneztettek, hanem, hogy ellenzi azt az egész nemzet s ellenzik maguk azon képviselők is, kik más tekinteteknél fogva rászavaztak, és mégis belement ezen politikába, és már ugyis zilált pénzügyeknek ez által megadta a kegyelemdöfést. Ezen külpolitika után én nem hiszem, hogy Magyarországban legyen annyi életerő, hogy azon 10 évet tulélje, a mikor érvényesithetné azon törvényes jogát, hogy maga rendelkezzék saját szükségleteiről. E politika láttára mondott le Széll Kálmán a miniszterségről, mert kétségbeesett, hogy e politika mellett képes legyen Magyarország ügyeit rendezni.

T. ház! Előttem egyátalában nem meglepő, hogy a kormány ezen eredményre jutott. Én bizonyossággal előre láttam. Én és elvbarátaim számtalanszor megjövendőltük ezt, mióta a 67-iki kiegyezés létesittetett. Mi, uraim, meg vagyunk győződve, — és ebben a 12 évi tapasztalat tökéletesen igazolt bennünket — hogy a 67-ben kötött kiegyezés alapján és az azon alapokon szervezett kormányzati rendszer mellett Magyarország anyagi felvirágozhatása lehetetlen. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Méltóztassanak elhinni, nincs üdv, nincs menekülés Magyarország számára, csak annak függetlenségében, annak önállóságában. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.)

Önálló és független Magyarország képes lesz hitelét megmenteni, pénzügyeit rendezni, képes lesz jövedelmeit ugy fokozni, hogy minden kiadásait fedezhesse. (Ugy van! a szélső balon.) De uraim a 67-iki közösügyes rendszer alapján álló kormányzati rendszer mellett ez teljesen lehetetlen.

T. ház! Ez lévén meggyőződésem, szükségesnek tartom még kijelenteni, hogy én és elvtársaim, kik azt hisszük és valljuk hogy csak egy független és önálló Magyarország képes az ország jóléte lehetőségének feltételeit megadni és Magyarország jövőjét biztositani, e házban semmiféle párttal egy alapon nem állhatunk (Helyeslés a szélső balon. Halljuk! Halljuk!) Tőlünk, kik a közjogi alapot nem fogadjuk el és ennek megváltoztatására törekszünk, tökéletesen egyenlő távolságban állanak a kormánypárt, a párton kivül álló képviselők és az egyesült ellenzék (Helyeslés a szélső balon.) Ebben a tekintetben nem közeledünk és nem közeledhetünk egyik párthoz sem. (Élénk helyeslés a szélső balon.) Mi nem transikálunk senkivel, mi nem kapitulálunk senki irányában, mert lelkünk mély meggyőződése azt mondja, hogy ezen az alapon nincs üdvösség. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) —

Alig szükséges mondanom t. ház, hogy azok után, miket elmondtam, és azon politika következtében, melyet magam és elvbarátaim követünk, a beterjesztett költségvetést általánosságban részletes tárgyalás alapjául sem fogadom el. (Helyeslés a szélsőbalon.) Szükségesnek tartom azonban megjegyezni, hogy ezen eljárásom és t. elvbarátim azon eljárása tökéletesen korrekt parlamentaris szempontból. Olyan pártok iránya, melyeknek mellékes céljai vannak, más lehet. Nekünk, kiknek egyedül hazánk jóléte fekszik szivünkön, mi ott és akkor ellenezzük az intézkedéseket, mikor azokat e tekintetben károsoknak tartjuk. Akár mikor fog bárki is valamit előterjeszteni, mit mi károsnak tartunk, mi nem tekintve a formára, kijelentjük, hogy káros, s nem fogadjuk el. (Ugy van! a szélső balon.)

A mi illeti azon expedienst, hogy az appropriationál van helye a bizatlanság kifejezésének — én megvallom, hogy ha nekem maga a budget ellen nem volna kifogásom, hajlandó lennék megszavazni a budgetet, de nem szavaznám meg az után az appropriationális törvényt oly kormánynak, mely kormány iránt bizalommal nem viseltethetem. — De nekem épen a budget ellen van kifogásom. Én azt mondom, hogy ezen budget tönkreteszi Magyarország ügyeit, és ha én a kormánynak megbuktatására törekszem, akkor legalább bizonyos tekintetekben szabad kezet kell engednem az utána következő kormánynak, hogy annak még módjában legyen a budget legkiválóbb tételeit megváltoztatni.

Kijelentem, hogy a budgetet a részletes tárgyalás alapjául, sem most, sem az appropriationál el nem fogadom. E czélból vagyok bátor a magam és elvbarátaim nevében egy határozati javaslatot beterjeszteni, melyet a t. háznak elfogadásra ajánlok. (Hosszantartó helyeslés és éljenzés a szélső balon.)

Politikai hirek.

— **Gazdálkodás.** A kormány tudvalevőleg a delegáczióktól 60 millió forintot kért a bosznia occupáczióra; azután kért még 42 milliót s most ismét uj javaslatot készül az összülendő delegatiók elé terjeszteni, megint hat millió forintot kérvén. — Az adóvégrehajtók kiveszik a nép szájából a kenyeret, zsebükből az utolsó garast, s a kormány ime, igy gazdálkodik vele! . . Valóban undor fogja el az embert ily gazdálkodás láttára.

— **Az országházi komédia.** A képviselőház tegnapi ülésén jónak látta felszólalni Jókai Mór is. Nem osztja az ellenzék aggodalmait, mert — ugymond — Magyarországon még nincs oly rosz világ, mert hát van (még) mit enni. Azt hiszi, hogy itt a 11-ik óra, melyben a kormánynak vissza kell szoritania az oroszt. (Hát eddig miért nem szoritotta vissza ?!) Ő — igy folytatja, megszavazza a költségvetést, mert már egyszer rendezett viszonyokat akar látni! (Szépen rendezi a Tisza-kormány 3 év óta a viszonyokat!) — Végül inti a mamelukot, hogy ne szégyeljék a hüséget, mert a hüség, még ma is virtus.

— **Az uj osztrák kabinetről** Bécsből irják a „P. Ll."-nak, hogy ott általánosan az a nézet van elterjedve, hogy az „uj" kabinet csak ideiglenes. s hogy utána Taaffe gr. elnöksége alatt a végleges kabinet következik. Továbbá még az az általános meggyőződés van elterjedve, hogy dr. Unger ismét belép a jövő kabinetbe. Azt mondják: Unger megy, hogy maradjon, a többiek maradnak, hogy menjenek.

A pestis ügyéhez.

Moszkvából irják e hó 17-éről a „N. Fr. Pr."-nek:

Az orvosi bizottság arról értesittetett, hogy Zaricinben nincs szállás. Sátrak a hét végeig lesznek készithetők. Ennélfogva az elindulás elhalasztatott. A „Moskov. Vjed." irja, hogy a kordon szervezése február közepéig (ó styl szerint) be nem fejezhető. Münch tanár, Moszkva küldötte, e hó 16-án utazott el Zaricinbe.

*

Bár az Oroszországból érkező hirek folyvást a legmegnyugtatóbban hangzanak, irja a „Presse," a tett intézkedések a pestis behurczolása ellen azért továbbra is fennmaradnak, mert attól félnek, hogy az enyhe idő beálltával a pestis megujulhat. Szerbiában is komolyan gondolkoznak, hogy Ausztria-Magyarországgal egyetértőleg előintézkedéseket tegyenek. — Dr. Gyorgyevics szerb megbizott már Bécsbe érkezett.

Külföldi események.

Bukarestből érkezett tudósitás szerint mérvadó bulgár körökben biztosnak veszik, hogy a tirnovai nemzetgyülésen a fejedelemválasztás el fog halasztatni, talán csak az őszszel ejtetik meg, mikorra is Kelet-Ruméliában jelentős események fogják azt megelőzni.

A török terület kiüritését megkezdték az orosz csapatok, de csak igen lassacskán történik az egész, mert a csapatok nagyobbrésze a Dobrudzsán át fog távozni.

Pétervárról jelentik, hogy a kormány az orosz gőzhajózási társulattal már megkötötte a szerződést, mely szerint a társulat 15 nagy szállitó hajóval febr. 22-én megkezdi az orosz hadak haza szállitását Varna és Burgasz kikötőiből Odessába és Sebastopolba. Konstantinápolyban az oroszok elvonulásával egyidejüleg bekövetkezendő ujabb kellemetlenségekre vannak elkészülve. — Mikor ugyanis az oroszok Konstantinápoly közelében elfoglalva tartott állásaikat kiüritették, több mint huszezer bolgár követte az orosz hadsereget és

Kelet-Ruméliába vándorolt. Most e jelenség ismétlődni fog és a kereszténék tömegesen fognak az orosz sereg nyomában Kelet-Ruméliába költözni. Az oroszok elősegitik e mozgalmat, mely arra czéloz, hogy a törpe minoritássá váló mohamedán elemmel szemben a keresztények tömörüljenek s a bolgárok a porta elleni kimaradhatlan harczban erősbödjenek.

— **BUDAPESTI HIREK. Haynald Lajos** kalocsai érsek, mint a magyarországi áfrikai társulat elnöke, kérdést intézett a belga afrikai társulat elnökéhez Straussboz, hogy az afrikai expeditioban résztvenni óhajtó egyénektől minő képzettség kivántatik. Erre a tegnap érkezett levélben az érsek azon választ nyerte, hogy csakis tudományos képzettségü egyének fogadtatnak el, mely kellékkel az eddig jelentkezettek nem birván, felszólittatnak mindazok, kik ily tudományos képzettséggel birnak és az expeditióban résztvenni óhajtanak, mielőbb jelentkezzenek. **Háládatos vendég.** A mult éjjel a királyutcza 95. sz. a. pálinkaméréssel biró Lefkovics Bernáthoz bizonyos Zsiga nevü péklegény éjjeli szállásra kéredzett, mit a jószivü gazda készséggel adott is neki. Reggel azonban annál nagyobb volt meglepetése, midőn vendégének hült helyét találta, ki emlékül vitte magával egyuttal Lefkovics arany óráját lánczostól és 220 frt készpénzt. A jó madarat a rendőrség erélyesen nyomozza.

Esküdtszéki tárgyalás.

Debreczen, febr. 20.

A mai napra kitüzött esküdtszéki tárgyalás iránt nemcsak Nagyváradon, de Debreczenben is nagy volt az érdeklődés, annál is inkább, mivel egyrészt a sajtóper tárgyát nem politikai, hanem egy párbaj ügy képezte, másodszor pedig, a perben érdekelt egyének az előkelő körhöz tartozván: elitéltetésök vagy felmentésök nagyban érdekelte a közönséget.

Az egész dologban, vagyis speciálisan ezen esetre véleményünket ezuttal nincs szándékunk nyilvánitani, azonban ama tényt, hogy mai napság nagyon gyakoriak az esetek, miszerint egy görbe tekintet, egy véletlenül kiejtett szó párbajra indokul és alapul szolgálhat némelyek előtt, jelen társadalmunk egy veszedelmes kinövésének kell tartanunk, s mindenesetre elitélendőnek.

Ezeknek előrebocsátása után áttérünk a mai esküdtszéki tárgyalás száraz registrálására. A per tárgyát képezte a Nagyváradon megjelenő „Bihar" és „Nagyvárad" czimü lapok 1878 évi 175-ik számában Br. Pogmaniczky Béla, Gr. Porcia Alajos, Elek Gusztáv, Szunyogh Péter és Szunyogh Loránt által aláirt és közzétett oly közlemény, melynek különösen ezen: „silány", „gyáva", „pimasz" stb. kitételei Dus Lászlót a nagyváradi „Szabadság" cz. lap felelős szerkesztőjét becsületében mélyen sértették.

Dus László ennélfogva a czikk aláirói és közzétevői ellen a debreczeni sajtóbiróság előtt meginditotta a pert, melynek nyilvános tárgyalása mai napon reggeli kilencz órakor kezdetét is vette.

Elnök Szücs István, birák: Szabó Imre, Cseresznyés Sándor; jegyző Bay Gábor.

Az esküdtszéki tagok következők: Kápolnássy Imre, Dusótzky László, Steiner Sámuel, Boczkó Soma, Koszorus Lajos, Váczy János, Joó István, Nagy Elek, Rott Lipót, Harangi Bálint, Márk Pál. Kuczik János, s még két póttag.

Vádló Dus László személyesen jelen van, ügyvédével Hegyessy Mártonnal.

Vádlottak padján ülnek: Elek Gusztáv, Örley Kálmán, Szunyogh Péter, Szunyogh Lorant és védő ügyvédök Rádl Ödön.

Elnök miután a peres feleket figyelmeztette a kölcsönös tiszteletre és szorosan a tárgyhoz való ragaszkodásra, valamint pedig a közönséget a csendre, előadja, hogy a mennyiben egyik vádlott br. Podmaniczky Bélának tartózkodási helye mindezideig kitudható nem volt, s igy az idézvény sem volt kézbesithető, annálfogva vádló br. Podmaniczky és gr. Porczia ellenében a vádat visszavonta. — Miután jegyző felolvasta a vádlevelet, s a pertárgyát képező czikket, elnök felszólitja vádlót, vádbeszédének elmondására.

*

Hegyesi vádlóügyvéd beszéde.

Tekintetes esküdtszék, igen tisztelt biró urak. Többször volt már szerencsém ezen teremben, hanem oly sajátságos helyzetbe még nem éreztem magam soha, mint a mai tárgyalás alkalmával.

Nem csak az tesz külömbséget a mai és az ezelőtti azon tárgyalások közt, melyekben résztvenni szerencsém volt, hogy most a vádlói széken ülök, de tesz külömbséget az is, hogy most oly embereket kell vádolni, kiket személyesen tisztelek, kiknek nagyobb részét barátaim közé számitom. Nagy oknak kelle lenni, mely engem arra inditott, hogy ily helyzetben s ily körülmények közt a vádolást képviseltem érdekében elvállaljam. Hogy mi volt ezen ok, kifogom fejteni tekintetes esküdtszék elött. Megemlékezem Ausztria egyik legnagyobb bünügy védelmezőjének dr. Zsekeira a védelem érdekében adott tanácsáról, ebben az mondatik, találkozunk a socialismusban oly betegségekkel, melyeket a socialis organizmus érdekében kiméletlenül le kell leplezni, mert azok csak ugy gyóithatók meg. A ki nem képes arra, hogy privát viszonyait a közjó érdekében feláldozza, ne vállalkozzék sem a védelemre sem a vádolásra. Ez volt az utmutatóm, midőn a vádolást elvállaltam. Azon czikkben, mely a vádtárgyát képezi, mint méltóztatott felolvasni, oly dolgok foglaltatnak, hogy eltekintve attól, hogy azok méltatlanul sujtották képviseltemet, méltatlanul sujtottak engemet, sujtottak egy egész társadalmi osztályt. Nem az van ott mondva, hogy ők mit tartanak Dus Lászlóról, hanem kogy mások, kik nem tartják, szintén nem tisztességes emberek. Az a nyilatkozat meg sértett egy egész társadalmi osztályt, megsértett engemet, mint vádlót. Es uraim, mi volt ennek az oka? igen röviden elfogom mondani a históricumot.

Az igen tisztelt védő ur az imént kérte felolvastatni azon tárcza czikket, melynek folyamánya azon nyilatkozat, mely a tárgyat képezi. Én részemről semmi kifogást nem tettem volna, annyira nem, hogy valámint én most abból részleteket czitálni fogok ugy felfogom kérni védő urat, méltóztassék annyit a mennyit szóról szóra czitálni.

Itt van a czikk előttem, ebben kérem senki nagyitó üvegen át sem tud sértő dolgot kiolvasni. Sértő becsület sértő kifejezés Lipovniszki ellen sincs, van némileg sértő Bölöni Sándor ellen és van sértő az igen tisztelt védő ur ellen. — Midőn ezen czikk meg jelent, védenczem, ki szinte követjelölt volt, nem volt oda haza, midőn a lap már szét volt hordva. Tehát az ő tudta nélkül iratott. S mi történt? Nemcsak azok, kik sértve voltak, hanem azok, kik nem voltak sértve, sőt kik arról semmit sem tudtak, vagy olyanok nevében megjelenik az első izben vádolt 6 uri egyén, és kérnek elegtételt. Védenczem kinyilatkoztatja, „hogy én nem irtam, kifogom fejezni szajnálkozásomat;" ezen elégtétellel nincs egy is közülünk, ki meg nem elégednék. Ráadásul meg nevezte a czikk szerzőjét. Hogyan, micsoda szempontból lehet őt felelősségre vonni, ha tény, hogy se az ő tudtával se beleegyezésével nem iratott, lett közé téve, meg nevezi, hogy ki irta, kijelenti sajnálkozását iránta, micsoda erkölcsi szempontból lehet védenczemet igy megtámadni? Hogy ezek igy történtek, ott vannak azon nyilatkozatok, melyeket én szerettem volna felolvasni, hogy én Vágáti Imre kihallgatását 2 izben is kérelmeztem volt, de nem engedtetett meg, hanem mindenesetre fontos, hogy mily körülmények közt adtak életet azon nyilatkozatnak. Azok voltak a miket elő soroltam. Azzal nem elégedtek meg a tisztelt vádlott urak, különösen Pazonyi — Elek Gusztáv ur, igy jött létre ezen nyilatkozat, méltóztassanak még egyszer figyelemmel megfontolni minden sorát. Annyi és oly sérelmek vannak ott, hogy ha akadna eskütszék Magyarországon, hogy az a „v é t k e s"-t ki nem mondaná, én kétségbe esném az esküdtszék jelentőségéről. És ki ellen használtattak ezen sértő kifejezések? talán védenczem valami páriája volt a társadalomnak? ő nemcsak képviselőjelölt volt, beválasztatott a közigazgatási bizottságba, azok előtt, kik épen nem tartoztak az igen tisztelt vádlott urak környezetéhez; közbecsülésnek örvendett, hogy a polgárság akkor fáklyás-zenével tisztelte meg.

Ő ellenébe használtatik ez. Minő természetü az indok? Az indok a türelmetlenség, az erőszak volt. Én nem vagyok oly ember, ki a párbajt feltétlenül helyteleniti; de erkölcsi okoknak kell hogy alapját képezzék. Itt ilyen nem volt, de maga is védenczem ellenébe semmi sem imputálható azon tárcza czikk miatt, melyet figyelembe nem vesz a közönség, ha mondom azon czikkét bármiféle imputálható ok állhat fenn, akkor talán volt indok á kihivásra, de igy nem volt semmi más, mint a roszakarat, türelmetlenség az erőszak. Ez a társadalomban azon rosz ember, a ki nem akar játszani sem a maga, sem más embertársának életére, ok nélkül. Ő az, a ki tartatik ilyen rosznak.

Ennek a következménye az lesz, hogy ma Péter kizáratik, holnap Pált rekesztik ki a társadalomból. Mindannak, a ki komolyan gondolkozik a socialis életről el kell ismerni hogy azon álláspontnak, melyet elfoglalok, teljes joga van. Ha vesszük a dolgot, ez nem csak a nemzet megtörése ellen inditott erőszak, hanem egyszersmind a sajtó szabadság ellen intézett erőszak is.

A sajtó szabadságnak vannak ellenségei, de méltóztassanak elhinni, hogy nem a czensura főellensége a szabadságnak, főellensége az erőszak, — ha az egyszer meggyőződésesszerüleg kiűz valakit azért, mert mások ellenkező meggyőződésben vannak. Ilyen erőszakkal kényszerittetik viszavonulni; ez a sajtószabadság sirját ásná meg. Ugy hiszem tartottam magam a tárgyhoz; tárgyilag megvilágositottam az ügyet, felhoztam az indokokat, felderitettem a helyzetet, ismét vádolom azon urakat, s kérem bünösnek ki mondani.

*

Rádl Ödön ezután egy három óráig tartó beszédben fejtegette a sajtószabadságot, annak előnyeit és hátrányait; elmondotta, hogy őt is (a ki tulajdonképen nem volt vádlott) hányszor bántotta Dus László, a miért elégtételt tőle venni nem tudott, egy szóval nagyon sok olyan dolgot mondott el, a mi a tárgyra tulajdonképen nem tartozott; előadása folyékony volt ugyan, de szinészies modora egyáltalában nem tárgyaló terembe, hanem szinpadra, vagy templomba való lett volna, a hol egy nehány ábitatos hivőnek szemeibe könyeket csaljon.

S mint az eredmény mutatta, igen helyes álláspontra helyezte magát védő, mert a hiveket csakugyan sikerült megindítani. Nem arról volt már itt szó, hogy a megbecstelenitett embernek elégtétel adassék, hanem arról, hogy a szónok elérzékenyülése folytán félrevezetett közvélemény valjon lesz-e még oly igazságszerető, hogy a sértőre kimondja a vétkes szót. Nagyon szomoru dolog valóban, és a mai kor, a mai társadalom véghetlen hanyatlására mutat már az, uraim, midőn a megtámadott becsület nem talál asylumra a társadalom keblében, midőn egy nehány phrásis egy nehány érzékenyen kiejtett szó alkalmas arra, hogy a beszennyezett becsület beszennyezve maradjon.

S bár fentebb megigértük, hogy a jelen esetre véleményt nem mondunk, mégis nem tudunk ellentállani magunknak, hogy fel ne említsük ama körülményt, hogy a mai perben itélni hivatott esküdtszék ama kérdésre: hogy „foglaltatik-é sértés és rágalom a felolvasott czikkben", hét i g e n n e l és ö t n e m m e l válaszolt, vagyis azt mondta, hogy igen a czikk rágalmat és sértést tartalmaz. Arra a kérdésre pedig, hogy a rágalmazást és sértést tartalmazó czikk irói vétkesek-é? az esküdtszék tiz tagja azt felelte, hogy nem vétkesek, s csak kettő mondta ki a vétkest.

Bár a törvény nem kéri számon az esküdtektől azt, hogy miért itéltek ugy és nem másként, mégis, lehetetlen meg nem botránkozni az igazságot szerető, független érzelmü polgárnak a tapasztalt eredmény és a visszásság felett. —

A védbeszéd elmondása után, vádló még pár megjegyzést tett, s kérte vádlottak elitéltetését; mire védő ismét nem mulasztotta el az alkalmat, hogy nehány hatást vádászó szóval befejezze a vitát.

Elnök ezután összegezi a vád- és védbeszédet, felteszi az esküdteknek a következő kérdéseket:

I. Megvannak-é győződve lelkiösmeretök szerint az esküdtek, hogy a czikk szerzői Elek G., Örley Kálmán, Szunyogh Péter és Szunyogh Lorand?

II. Foglal-é magában rágalmat és sértést a czikk, vádló ellenében?

III. Vétkesek-é vádlottak?

Az esküdtek visszavonulván, félóra mulva következő itéletet hirdették ki:

Az első kérdésre **egyhangulag igen.**

A második kérdésre **7 igen, 5 nem.**

A harmadik kérdésre **2 igen, 10 nem.**

Ennélfogva vádlottak 10 szóval kettő ellenében, fellettek mentve.

Ezzel z tárgyalás délután fél 2 órakor véget ért.

Grünvald József.

— **VIDÉKI HIREK. Kirabolt járásbiróság.** Az ócsai járásbiróságot, mint a „M. Hiradó" értesül, e hó 16-án éjjel virradóra kirabolták. A tettesek a ház falát ásták alá, s betörvén, a Wertheim pénztárból, mely nem volt jól bezárva, 200 frtot elvittek. A tetteseket még nem keritették kézre. **A farsang áldozata.** Máramarosból irják: Jánosi Zseni, egy szép 18 éves leány Alsó-Szlatinán e hó 10 kén elhunyt. A m.-szigeti jogászbálba kissé áthülve jött, s a viruló, szép ifju hölgy néhány heti szenvedés után a hagymáz áldozata lett.

UJDONSÁGOK.

* **Dr. Bódogh Albert,** Hajdu-Böszörmény város országgyülési képviselőjelöltje, tegnap tartotta H.-Böszörményben programmbeszédét. Ez alkalommal a debreczeni függetlenségi párt is küldöttségileg küldte meg szives üdvözletét, és jókivánatát a szerencsés választásért a böszörményi elvtársaknak. E kilencz tagu küldöttség a hajnali vonattal Hadházra ment és ott várta be a déli vonaton szinte oda érkező Dr. B ó d o g h Albertet. A böszörményi polgárok közül — daczára a rosz ut és zivataros időnek — számosan jöttek ide jelöltjük elibe, diszes bandériummal és számos előfogattal. — Innen mintegy két órai hajtás után érkeztek meg Böszörménybe, mozsár ágyu durrogása s az összetódult nép egetverő éljenzése közt. — Kis pihenés után a városháza udvarán tartatott meg a programmbeszéd, mely hogy nagyszerü hatást tett, azt nem is kell mondanunk. Láttunk lelkesült ifjakat és siró aggokat, a mint a szeretet tüzétől s az érzések árjától elkapatva egymásra borultak. Láttuk ujra azt a lelkesedést, hallottuk felviharzani azt a kitörő éljenzést, mely Debreczen város falai között csaknem régen hangzott el. A programmbeszéd elhangzása után a nép folytonos éljenzése között vonult a jelölt a 48-as kör helyiségébe, hol a debreczeni függetlenségi párt nevében ennek alelnöke Kertész István tolmácsolta a szomszéd város iránt keblünkben táplált rokonszenvet. Este nagyszerü társas vacsora volt a vendéglő nagy termében, hol aztán a kifogyhatatlan toasztok egymást érték, s a jeles zene is rázenditvén a régi jó magyar nótákat, a jó kedv tetőfokra hágott. Ez alkalommal tehát meggyőződtünk arról, hogy azon hir, miszerint a böszörményi függetlenségi párt Margittai Dezső is fellépetvén, kétfele szakadt volna — nem igaz. Margittai Dezsőt ott senki sem fel nem léptette, sem felléptetni senkinek szándékában nincs. Csodálkoznak — és nem ok nélkül — a böszörményi polgárok, hogy mig a központi lapok ilyen mende-mondán alapult hireket közölnek, addig a Bódogh felléptetését mint positiv tényt közlő „Debreczen" ide vonatkozó czikkét figyelmen kivül hagyták. Mi ennek oka nem tudjuk, de azt határozottan hisszük, hogy a látottakból itélve, H.-Böszörmény városának képviselője Dr. B ó d o g h A l b e r t leend. Éljen sokáig!

* **A „Polgári kör"** f. hó 22-én szombaton este, saját könyvtára javára, a „Korona" czimü vendéglőben tánczvigalmat tart.

* **A tót házalók.** Az osztrák belügyminiszterium január hó 31-én kelt rendeletével, a gaiiczia helytartó és bukovinai országos elnök utján elrendelte, hogy az Oroszországból Galiczián és Bukovinán keresztül hazautazó felsőmagyarországi házalók, már most tüzetes orvosi vizsgálat alá vonassanak, podgyászaik pedig behatóan fertőtlenittessenek.

* **Fizikai lehetetlenség.** Lovászy Dezső, szintársulatunk tragikusa, — jelenleg Szegeden vendégszerepel. S a tegnapi szinlapon mégis az állott, hogy a Fatinicza operettben előforduló „árnyjátékban" ő is közremüködik, — Ennélfogva nagy a mi csudálkozásunk, hiszen a fizika törvényei szerint, egy ember egy és ugyanazon időben — csak egy helyen létezhetik.

* **Boltfeltörés.** A mult éjjel csapó utczán a Szokol Vilma-féle czukrászboltot ismeretlen tettesek feltörték, s belőle a süteményeket elszálitották. Ez eset annál különösebb, mivel a helyiség épen szemben van a tüzoltó laktanyaval, hol tudvalevőleg egész éjen át őrök vannak felállitva, s mégsem vette észre senki a tolvajok müködését.

* **Vonatöszszeütközés.** E hó 16-án este 10 óra tájban a Czeglédről Nagy-Körös felé induló vegyes vonat, csakhamar a czeglédi állomás elhagyása után, a váltó gondatlan öszszetévesztése miatt, egy csomó oldalt álló üres vaggonba ütközött. Az öszszeütközés gyors és igen heves volt, Az üres vaggonok közül hárem teljesen összetört, s a vegyes vonatból a mozdony és az elől levő málhákkal megrakott kocsik; szerencsére a töréseken kivül nagyobb veszély nem történt.

* **Az igazságügyi miniszter** a „Magyar jogászban" közlött azon czikk folytán, mely szerint a temesvári ügyvédi kamara területén az ügyvéd, ki kamarai dijait meg nem fizeti, a lajstromból kitöröltetik — vizsgálatot rendelt el, hogy a temesvári ügyvédi kamara ezen törvényellenes határozata ne törhessen magának utat a többi kamaráknál.

* **Az aradi rablógyilkossághoz.** A „Temesi L." legujabb számában olvassuk: A Bérczy meggyilkolásával gyanusitott egyént Lungunak hivják; Somossy aradvárosi alkapitány tegnap érkezett városunkba és erős fedezett mellett ma kisértette át Aradra. Lungu holmijai közt van egy szürkeszövetü bugyelláris is, mely állitólag Bérczy tulajdona volt, mi a gyanut ellene mindinkább fokozza.

Különfélék.

— E g y i k b a j a m á s i k u t á n. Az elmult csütörtök Dorosmának rosz napja volt. Dé után tüz ütött ki s egy ház leégett. Egy ember, a mint a vész szinhelye felé szaladt, egyszerre összerogyott s meghalt. De még ez nem volt elég. Midőn a tüzet már elnyomták, az összegyült tömeg közé egy állitólag veszett kutyá rohant s többeket vérzésig megmart. A nagy veszedelem láttára az ott állomásozó huszárok közül többen kardokra kaptak, s a vérengző ebet agyonvagdalták.

— F u l l a d á s s z é n g ő z a l t a l. Kovács Gy. és Hugyecz János napszámosok Budapesten egy lépcsőzet alatti szük kamrájukban eszméletlen állapotban találtattak. A baj oka széngőz volt. A két ügyefogyott ugyanis egy bádogfazékban faszenet gyujtott meg, hogy annál melegedjék. Az illetőket sikerült eszméletre teriteni.

LEGUJABB.

— **Bukarest,** febr. 19. Azon nehézségek, melyek Magyarország és Románia között fönforgó, s a brassó-predeali vasutvonal kiépitésére vonatkozó ügyben fönállottak, már el vannak háritva.

— **Pera,** febr. 19. Drinápolyt az oroszok hétfőn délelőtt üriték ki. Ez aktus ünnepélyesen fog lefolyni. A török zászlók fölvonása után ezeket az orosz csapatok üdvözölni fogják. — Reuf pasa tiszteletére Totleben nagy bucsuestélyt fog adni.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**

☛ nürnbergi és diszműáru fióküzlete ☚

KRAICZ GYULA

előbb **Ormós Ferencz**

Debreczenben, a főpiaczon, Scheer Bernát úr házában

a „BIKA" szállodával szemben.

(Főraktár Bécsben, Szent István-tér 3-dik szám alatt.)

A j á n l j a d u s a n b e r e n d e z e t t r a k t á r á t.

Vadászati és védő czikkek: Percusion, Lefaucheux, Lancaster és Flobert fegyverek, töltények, tölténytáskák és övek, revolverek, pisztolyok, hozzávaló töltények és táskák.

Lovaglásra: angol disznóbőr nyergek, kantárok, izzasztók, zabolák, kengyelvasak, sarkantyuk, lovagló vesszők, botok és ostorok, valódi angol nyeregszappan.

Utazáshoz: bőr, vászon és fa öndők, táskák, toiletthez berendezett cassettek és táskák, Plaid szijak, gummi köpenyegek.

Háztartáshoz: asztalkések, fa, csont, szaru, alpacca és alpacca ezüst nyéllel, britaniaércz, pakfong, alpacca és alpacca ezüst kanalak, eczet, olaj és vajtartók, czukorvágók és szelenczék, theafőzők, kannák, kávéfőző gépek, kávéőrlők, gyorsforralók, husvágó és kolbászcsináló gépek, fa, pléh, britania ércz- és alpacca-tálczák, asztali gyertyatartók, réz, vas, bronz, britania, ércz, pakfong, alpacca és alpacca ezüstből, R. Ditmár-féle asztali és függő petroleum lámpák, madárkaliczkák, virágasztalok, sodaviz-gépek.

Toiletthez: fésük, fog, köröm, haj és ruhakefék, szappanok, fogpép és porok, valódi kölniviz és illatszerek.

Báli legyezők, ékszerek, virágcsokor-tartók, legyező zsinórok.

Különbféle diszáruk vas, bronz, fa, porczellán, maché és bőrből.

Optikai czikkek: orrcsiptetők, szemüvegek, Lorgnettek, táv- és szinházi látcsövek, barometrum, hévmérők, szesz, czukor, bor, sör, eczetmérők, vizmértékek.

Legujabb divatu férfi és gyermek kalapok, keztyük, esőernyők, sétabotok, tajték pipák, szivarszipkák, zsebkések, pénz és szivartárczák dohányvágó gépek. — Gyermek játékok.

Szodaviz gépek 8½ forinttól 20 forintig.

Hirdetés.

Ő méltósága gróf Forgách Kálmán örököseinek tisza-csegei gazdaságában, belvizek s földár folytán számfelettivé vált 40 db. jármos jó használható ökör eladó; megvehető helyben a jószág igazgatóságnál, közbenjárók kizárásával.

(49.)

Gummi és halhólyag.

Elővigyázati készülékek, valódi franczia minőségüek, nagyban és kicsinyben, tuczatja 1 frttól 5 frtig. Magömlést őrző 3y-alakban darabja 2 frt 50 kr. Közvetlen küld utánvétellel a gummi-árak ügynöksége:

Alex. Mosé Bécs I. Köllnerhofgasse Nr. 4.

(45.)

Házeladás vagy bérbeadás.

Kisujutcza 1734. számu saját házam folyó évi pünkösdtől kezdve bérbeadó, esetleg előnyös feltételek mellett eladó.

Knoll Pál.

(50.)

Tiszai Dániel

örökösei könyvnyomdája

Debreczenben.

F ő t é r, VECSEY-h á z

ajánlja magát bárminő

könyvnyomdai

munka

gyors, pontos és olcsó

elkészitésére.

(Magyar kiadás)

Férfigyöngeség

37-ik Kiadás

Az önnemzés

Laurentius tól

Tanácsadó férfak számára minden korban, segély

Gyöngeségiállapotban stb.

Bizonyitékul, hogy e világhirü mű minden szakban eddig megjelenő könyvet felülhalad, elegendő lesz felemliteni, hogy Laurentius műve már is 6 idegennyelvi forditásokban megjelent s ennek folytán egyebb fő dicsérésre nem szorul. Az eredeti kiadás Laurentius-tól Lipcséből egy nyolcadrétü 232 lapnyi kötetben 6 bonctani ábrákkal minden könyvkereskedésben [illegible] a szerzőnél is Leipzig, Sophienstrasse [illegible] megrendelhetetik. Ára 60 kr. ö. é.

Védjegyével Ajánljuk védve

Elsinger M. J. és fiai

Bécs, Neubau, Zollergasse 2.

csász. kir. hadügyministerium, ő felsége haditengerésze és számos jótékony intézet sat. szállitói.

csász. királyi szabadalmazott gyárának

legjobb és legajánlatraméltóbb

eső köpönyeit,

kocsitakaró ponyvát, ágybetétet, sátorkelméit.

Kiadó tulajdonos: **Vértessi Lajos.**

Debreczen, 1879. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.